

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 2. Præcipue regulæ, ad rectam in præsentī materia prædicationem
pertinentes traduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

humanitatem, vel, in quantum homo, est mutabilis, ne videamur assentiri Arianis, qui volebant, Christum etiam secundum divinitatem mutabilem esse. *Obj. 2.* Hæc prædicatio, Deus est homo, non est propria, sed impropria tantum. Ergo si datur aliqua idiomatum communicatio, nonnisi impropria datur. *Resp. neg. ant.* Ratio negandi est, quia vera natura humana est verè ac propriè natura suppositi divini. Qualibet autem natura verè ac propriè prædicatur de supposito, cuius est verè ac propriè natura. Hinc beata Virgo est verè ac propriè Mater Dei, ut docent Patres, & definiunt Concilia, ut Constantino-politanum secundum œcumenicum can. 6. quod dicitur: *Si quis abusivè, & non verè, Dei genitricem dicit sanctam gloriosam semper Virginem Mariam... & non propriè & verè Dei genitricem ipsam constituitur... talis anathema sit.*

Dices 1. Hæc prædicatio, Socrates est homo, magis propria est, quàm ista, Deus est homo. Ergo, &c. *Resp. neg. ant.* Veritas enim & proprietas prædicationis non repetitur à majori identitate, vel connectione prædicati cum subiecto, sed ex eo quod subiectum & prædicatum habent idem rectum, quia hæc sola identitas in prædicatione enuntiatur per copulam. Est. Hinc prædicatio hæc, Socrates est albus, tam vera ac propria est, quàm ista, Socrates est homo; quia in hac prædicatione, Socrates est albus, rectum subiecti tam est idem cum recto prædicati, quàm in ista, Socrates est homo: quàmvis hæc prædicatio, Socrates est albus, sit contingens; ista verò, Socrates est homo, essentialis sit.

Porro in illa prædicatione, Deus est homo, rectum subiecti & rectum prædicati tam sunt unum & idem, quàm in hac, Socrates est homo; quare una prædicatio tam propria est, quàm altera, quantumvis homo de Deo dicatur contingenter, de Socrate verò essentialiter, & Socrates dicatur homo intransitivè, id est, habens humanitatem per se primò, & essentialiter ipsum constituentem; Deus verò homo dicatur transitivè, hoc est, habens humanitatem assumptam, & sibi substantialiter unitam, arque adeò à se distinctam realiter.

Dices 2. Homo prædicatur in quid de eo omni, de quo prædicatur propriè. Sed homo non prædicatur in quid de Deo: querenti enim, quid sit Deus, responderi non potest, esse hominem. Ergo, &c. *R.* Hominem in quid strictè, hoc est, essentialiter, & quidditivè, vel saltem in quid latè, id est, substantivè, prædicari de eo omni, de quo propriè prædicatur. Homo autem prædicatur in quid latè de Deo, supponente pro Verbo: querenti enim, quid sit Verbum, tam verè ac propriè respondetur, quod sit homo, quàm quod sit Deus: cum hoc tamen discrimine, quod respondendo esse Deum, respondeatur per quid essentialiter, at respondendo esse hominem, respondeatur per quid substantivè tantum.

Dices 3. Vera est hæc propositio, Deus est humanus. Ergo propria non est ista prædicatio, Deus est homo. *Resp. 1.* neg. conf. Nam verè dicitur: Hæc persona divina est, & tamen omnino propria est hæc prædicatio: Hæc persona est Deus. Item verè dicitur: Hoc suppositum est humanum, & tamen dicitur etiam propriè. Hoc suppositum est homo. *Resp. 2.* Propositionem hanc, Deus est humanatus, veram esse, si to humanatus sumatur participialiter pro incarnato, secus verò, si nominaliter sumatur, de quo infra.

At inquit. Quia propriè dicitur: Socrates est homo; dici non potest: Socrates est humanus, Socrates est humanatus. *Resp. 1.* Dici non posse: Socrates est humanus, quia talis prædicatio non est usu recepta; dici tamen potest: Socrates est animal humanum, Socrates est substantia humana. 2. Dici non potest: Socrates est humanatus, quia prædicatio hæc, sicut & ista, Socrates est vestitus, importat suppositorum multipliciter.

Quæres 1. Utrum homo prædicetur univocè de Christo & hominibus?

Simonnet Theol. Tom. II.

Resp. Affirmativè. Ratio est, quia ad univocationem sufficit, quod prædicatum conveniat pluribus, secundum eandem omnino significationem ex parte significati formalis & expressi. At homo Christo, & aliis hominibus sic convenit, quando quidem natura humana ejusdem essentia & rationis est in Christo, & aliis hominibus.

Quæres 2. Utrum hæc propositio vera sit: Christus est creatura?

Resp. Veram esse, si sensus propositionis est, quod Christus sit suppositum habens naturam creatam. Attamen simpliciter dicendum non est: Christus est creatura, sed: Christus secundum humanitatem, seu in quantum homo, creatura est; ne videamur assentiri Arianis, qui dicebant Christum creaturam esse, etiam secundum divinitatem.

Quæres 3. Utrum admitti possit hæc propositio: Christus incæpit esse.

Resp. Seclulo periculo Arianismi, admitti posse in duplici sensu. Primus est, quod suppositum Verbi cæperit esse suppositum humanitatis. Secundus est, quod suppositum Verbi sit suppositum naturæ, quæ incæpit esse. Ut autem omnis suspicio erroris vitetur, dicendum est: Christus incæpit esse secundum humanitatem.

Quæres 4. Utrum vera sit hæc propositio: Deus factus est hic homo?

Resp. Affirmativè. Ratio est, quia to hic, additum prædicato propositionis, non afficit rectum ejus, sed obliquum: unde propositionis sensus est: Deus assumpsit hanc humanitatem, quod verum est; cum Verbum non assumpsit humanitatem in communi, sed hanc in particulari humanitatem. Porro dixi, additum prædicato propositionis: nam to hic (idem dic de quolibet alio articulo) additum subiecto propositionis, afficeret rectum illius. Unde si diceretur: Hic Deus factus est homo, sensus esset: Hoc naturæ divinæ suppositum factum est homo, quod verè diceretur.

ARTICULUS II.

Præcipua Regula, ad rectam in presenti materia prædicationem pertinentes, traduntur.

R. Regula. Attributum merè negativum unius naturæ, simpliciter removens à supposito attributum aliud, quod ei convenit ratione alterius naturæ, prædicari non potest de ipso supposito, aut altera natura, etiam in concreto. Sic v. g. dici non potest: Christus est incorporeus, hic homo est incorporeus, si to incorporeus terminus est merè negativus, adeoque assumptus ad significandum attributum merè negativum: tunc enim sensus propositionum factarum est: Christus non est suppositum naturæ corporeæ, hic homo non est suppositum naturæ corporeæ; quod est falsum.

Dixi: Attributum merè negativum. Nam si attributum negativum est grammaticaliter tantum, adeoque attributum est positivum, termino negativo expressum, prædicari potest de ipso supposito, & alia natura, ejusque attributis in concreto. Sic verè dicitur: Christus est immortalis, hic homo est immortalis, mortalis est immortalis: tunc enim nihil à supposito removetur, quod ei naturæ alterius ratione conveniat: neque hujus propositionis v. g. Christus est immortalis, sensus est: Christus non est suppositum naturæ mortalis; sed: Christus est suppositum naturæ habentis perfectionem, vi cuius non potest mori; quod verum est.

II. Regula. Abstracta de abstractis, aut abstracta de concretis, aut concreta de abstractis, prædicari non possunt in sensu formali & proprio. Sic dici non potest: Divinitas est humanitas, immortalitas est mortalitas, nec vicissim. Item dici non potest: Divinitas est homo, humanitas est Deus, divinitas est mortalis, humanitas est immortalis, nec vicissim; imò nec dici potest, in sensu scil. formali & proprio;

Kk

prio;

prio : Deitas est Verbum, Verbum est deitas ; & multò minùs potest dici : Verbum est humanitas, humanitas est Verbum.

Ratio pro omnibus propositionibus est, quia 1. in illis non est idem rectum subiecti, & prædicati realiter, vel saltem formaliter : nam v. grat. in hac propositione : Humanitas est Verbum ; aliud est realiter rectum subiecti, nempe ipsa natura humana, & aliud rectum prædicati, nempe ipsum Verbum ; unde hæc propositio ne quidem in sensu identico vera est. Hujus verò propositionis, Deitas est Verbum, prædicatum & subiectum habent quidem rectum idem realiter ; unde propositio vera est in sensu identico : at non habent idem in sensu formali ; deitas enim in sensu formali non est Verbum, sed ab eo præscindit : unde propositio in sensu formali vera non est.

2. Ut jam observatum est, nomina abstracta significant formas, vel quasi formas secundum se : unde hujus propositionis v. gr. Divinitas est mortalis, sensus est : Divinitas secundum se, & ratione sui, est mortalis ; quod est falsum. Similiter propositionis istius : Deitas est Verbum, sensus est : Deitas secundum se, & ratione sui præcisè Verbum est ; quod est etiam falsum, & sic de cæteris. Hinc quando Patres dicunt, divinitatem passam esse, incarnatam esse, mortuam esse, loquuntur in sensu identico, & nil aliud volunt, quàm suppositum, quod cum divinitate realiter idem est, passum, incarnatum, & mortuum esse per suam humanitatem.

III. Regula. De Christo, aut natura divina, etiam per nomen concretum expressa, prædicari non possunt partes sive essentielles, sive integrales humanitatis. Hinc dici non potest : Verbum est pes, Christus est anima, Deus est corpus. Ratio est, quia nomina partium non sunt nomina suppositi, nec habent pro recto suppositum, sed ipsas partes : unde in propositionibus factis, non est idem rectum subiecti & prædicati : ad veritatem autem omnis propositionis affirmativæ, requiritur, ut subiectum, & prædicatum idem rectum habeant.

IV. Regula. Concreta, quæ soli naturæ in abstracto, & non supposito ratione illius conveniunt, ut assumi, & esse puram creaturam, prædicari non possunt de supposito, aut de natura divina, etiam per nomen concretum expressa. Sic dici non potest : Christus est pura creatura, Deus est pura creatura, Christus est assumptus, Deus est assumptus. Pater.

V. Regula. Nomina concreta naturæ humanæ, & attributorum ejus, prædicari possunt de supposito, & natura divina in concreto, per verbum fieri, aut factum est esse ; non vicissim. Sic verè dicitur : Verbum factum est homo, Christus factus est homo, Deus factus est homo, Deus factus est mortalis, infirmus, &c. Ratio est, quia in his prædicationibus, solum significatur, rectum subiecti fuisse saltem prius natura aliquid per se subsistens, quàm adveniret ei obliquum prædicari, quod ei per prædicationem attribuitur : hoc autem verum est de recto subiecti propositionum factarum : nam rectum illud est suppositum Verbi.

Dixi, Non vicissim : nam propriè loquendo, dici non potest : Homo factus est Verbum, homo factus est Deus, homo factus est Christus, mortalis factus est Deus, &c. Falsum enim est, rectum subiecti in his propositionibus fuisse prius aliquid per se subsistens, quàm haberet id omne, quod ei attribuitur per prædicatum : nam in his propositionibus rectum subiecti, cum sit ipsummet suppositum Verbi, non prius fuit, quàm esset Verbum, Deus subsistens in natura divina, licet prius fuerit, quàm in natura humana subsisteret. Unde quando Patres aliqui dicunt : Homo factus est Deus, loquuntur impropriè, & per hunc improprium loquendi modum, nihil aliud volunt, quàm humanitatem hypostaticè unitam esse Deo, ita ut vi hujus unionis, suppositum, quod antea tantum erat Deus, jam sit Deus & homo.

VI. Regula. Concretum unius naturæ prædicari

non potest de alterius naturæ concreto, cum particula reduplicativa sumpto. Sic dici non potest : Deus, quia Deus, est homo ; hic homo, quia homo, Deus est. Ratio est, quia reduplicatio cadit saltem ex parte supra formale significatum subiecti, atque ita saltem significatur per reduplicationem, formale significatum subiecti rationem esse partialem cur prædicatum subiecto conveniat ; quod in factis prædicationibus falsum est : falsum enim est, quod humanitas sit causa etiam partialis tantum, cur Christus sit Deus ; & vicissim falsum est, quod divinitas sit causa etiam partialis tantum, cur Christus sit homo.

VII. denique Regula. Vitandæ sunt prædicationes illæ omnes, quæ unioni hypostaticæ repugnant. Item vitari debent ea omnia attributa, quæ vel important negationem suppositi divini, vel involvunt hypostasim creatam, & distinctionem personarum in Christo. Itaque dici non potest : Christus est purus Deus, Christus est pura creatura, hic homo est pura creatura, Christus est homo dominicus, divinus, Deifer adjectivè, Deus est humanus, Deus est humanatus nominaliter. Ratio est, quia hæc omnes prædicationes unioni hypostaticæ repugnant : nam prima negat, Christum esse hominem ; secunda & tertia negant esse Deum ; reliquæ important suppositorum distinctionem, ac multipliciter.

ARTICULUS III.

Utrum detur communicatio idiomatum in sensu Lutheranorum.

Sententia Lutheranorum est, idiomatum communicationem in eo positam esse, quod proprietates naturæ divinæ, ut omnipotentia, omniscientia, immensitas, seu omnipræsentia, & aliæ similes, realiter communicatæ sint humanitati Christi, ita ut veræ sint hæc propositiones : Humanitas Christi est omnipotens, omniscia, ubique præsens ; Christus etiam ut homo, est omnipotens, omniscius, ubique præsens. Sed contra hunc absurdissimum errorem, sit

R E S P O N S I O.

Non datur communicatio idiomatum in sensu Lutheranorum.

Nam 1. humanitas Christi non magis est omnipotens, & omnisciens per omnipotentiam & omniscientiam divinam, quàm est æterna, & independens per æternitatem, & independentiam divinam. Atqui humanitas Christi non est æterna, & independens per æternitatem, & independentiam divinam. Ergo, &c. Minor patet : nam humanitas Christi incipit esse in tempore, & à Deo, sicut & cætera creata, essentialiter dependet. Prob. maj. Nam omnipotentia & omniscientia divina non magis humanitati Christi communicatæ sunt, quàm æternitas, & independentia divina : æternitas enim, & independentia divina, non minùs humanitati Christi per hypostaticam unionem conjunctæ sunt, quàm omnipotentia & omniscientia divina. Ergo, &c.

2. Omnino repugnat humanitatem Christi ubique esse formaliter per immensitatem divinam : ad hoc enim, ut humanitas Christi ubique esset formaliter per immensitatem divinam, requireretur, ut per immensitatem illam, ut formam in se receptam, vel extenta esset infinite, vel saltem esset replicata in locis pluribus, & pluribus in infinitum. At humanitatem Christi per immensitatem divinam, ut formam in se receptam, formaliter extendi infinite, aut formaliter replicari in locis pluribus & pluribus in infinitum, evidenter repugnat. Præterea, constat ex Scripturis, Christum secundum humanitatem suam modò fuisse in uno loco, modò in alio ; modò in Judæa, modò in Galilæa, &c. Ergo constat ex Scripturis, quod Christus secundum humanitatem non fuerit ubique.

Obj. 1.